

Opinió > Carles Boix | 00:25 h.
13/01/2012

Penjant d'un fil

EL NUS GORDIÀ

"El govern es troba en una cruïlla, encetar la transició o aparcar-la definitivament"

Carles Boix

*"Encarregueu-li a ell tota causa política
i en desfarà el nus gordià,
tan fàcilment com la seva lligacama..."*
(Shakespeare, Enric V, Acte 1)

Si la memòria no m'enganya, CiU va proposar una doble estratègia de govern: 1/ a curt termini, reequilibrar els pressupostos de la Generalitat; 2/ i a mig i llarg termini, iniciar el camí batejat com de transició nacional, amb la primera estació anomenada "pacte fiscal".

La primera part de l'estratègia (la de posar ordre a la Generalitat) tenia tres justificacions: a/ la necessitat de guanyar reputació davant dels mercats internacionals; b/ la voluntat de no ser intervinguts pel govern espanyol; c/ i la impossibilitat d'augmentar els impostos sense arruïnar el país. Les intencions eren bones o fins i tot molt bones, però els resultats, ara per ara, han estat nuls. En matèria de reputació, la premsa internacional, les agències de crèdit i els mercats financers continuen sense poder distingir entre Catalunya i les altres autonomies. (Els que ho fan és, sobretot, gràcies al treball incansable d'alguns catalans privats, com el col·lectiu Emma.) En matèria d'intervenció, les declaracions dels darrers dies ho diuen tot i, a més, d'una manera sagnant: el dia 3, el president Mas afirmava que "els ajustos eviten que l'Estat intervingui Catalunya"; l'endemà, el ministre d'Economia feia pública al *Financial Times* la seva intenció d'aprovar una nova llei per intervenir directament tant el dèficit com la despesa de les autonomies. Pel que fa a augmentar els impostos, aquest dimecres el govern central els va aprovar amb el suport explícit de CiU. (Sembla que, en una atac de sinceritat, el Sr. Sánchez Llibre ho va justificar perquè els diputats de CiU volien demostrar que "són d'una raça diferent". Quina angúnia això de recórrer a arguments genètics!)

Tot això ens porta a la segona part de l'estratègia, la del pacte fiscal. En principi, el camí cap al pacte havia de venir un cop s'hagués estabilitzat la nau i guanyat la confiança exterior i el suport interior. Ara, amb la nau fent aigües, el govern es troba en una cruïlla, que ja els havia estat predita des de feia temps: encetar la transició, precisament per resoldre el problema fiscal que no el deixa navegar; o, aparcar-la definitivament perquè, incapaç de mantenir en peu l'edifici de les finances catalanes, necessita transferències d'emergència des de Madrid.

A la plaça de Sant Jaume no li troben cap solució definitiva a aquesta disjuntiva. Si CiU accepta el pacte amb Madrid, es trenquen les promeses electorals i el programa de govern i, finalment, tornen a principis del 2000, ara sí, sense possibilitat futura de recuperar la credibilitat perduda.

Si mou les rodes de la sobirania, s'arrisca a dues coses: a curt termini, a no poder cobrir els salaris dels funcionaris, escanyat pel govern central; a llarg termini, a patir una derrota en un suposat referèndum i a constatar, públicament, que el catalanisme és minoritari i que Espanya pot finalment buidar Catalunya de les seves institucions mínimes. La resposta és, per tant, és anar fent, passant el dies i, si Déu vol, empenyent els anys.

Potser el govern de Catalunya té raó. El nus de la qüestió catalana és gordià, complex, ben travat, impossible de desfer. Un nus que solament un Alexandre, amb una daga ben esmolada, pot tallar. Un Alexandre que pugui dur Catalunya fora d'Espanya.

Aquest Alexandre, al meu entendre, ho hauria de fer seguint aquell lema tan bonic que Mitterrand va fer servir l'any 1981 i que algú hauria de recuperar: "la força tranquil·la". La força tranquil·la capaç de construir una majoria parlamentària favorable a la llibertat. Capaç d'empènyer les elits periodístiques i empresarials a reconèixer la necessitat de deixar el seu comportament de províncies (i acceptar ser un humil cantó de la Unió Europea). Capaç de produir (des de la Generalitat i no per part d'una fundació privada) l'informe jurídic i polític que indiqui com s'ha de fer la transició. Capaç de creure que si les enquestes diuen que el sí a la independència ja ha arribat a superar el no, aquesta majoria no desapareixerà en una consulta organitzada d'una manera racional i democràtica. Capaç de teixir una xarxa de complicitats a l'exterior (des d'ara mateix, fent servir totes les temptacions culinàries, geogràfiques i anímiques que ofereix el país). I capaç d'acceptar que, fins i tot si el resultat no ens fos favorable, com ja va passar al Quebec un parell de vegades, no moriria la nació catalana sinó que, ben al contrari, continuaria existint, això sí, una mica més reconciliada amb si mateixa i amb el seu destí peculiar, mortificada per un Estat insuportable.

5 **ex-CiU:** CiU claudicarà. Ho ha fet sempre. Deixeu temps al temps.